

Ullensaker kommune

Finansreglement

Innhold

1.	Hensikten med reglementet.....	3
2.	Hjemmel og gyldighet	3
2.1	Hjemmel	3
2.2	Gyldighet	3
3.	Forvaltning og forvaltningstyper	3
4.	Formålet med kommunens finansforvaltning.....	4
5.	Generelle rammer og begrensninger.....	4
5.1	Rådmannens fullmakter	5
6.	Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	5
6.1	Innskudd i bank	5
6.2	Andeler i pengemarkedsfond.....	5
6.3	Felles plasseringsbegrensninger	6
7.	Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.....	6
7.1	Vedtak om opptak av lån.....	6
7.2	Valg av låneinstrumenter.....	6
7.3	Tidspunkt for låneopptak	7
7.4	Konkurrerende tilbud	7
7.5	Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	7
7.6	Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	8
8.	Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.....	8
8.1	Formål	8
8.2	Avgrensning av langsiktige finansielle aktiva	8
8.3	Ekstern forvaltning.....	8
8.4	Investeringsmål	8
8.5	Investeringsstrategi	9
8.6	Investeringsbegrensninger.....	9
9.	Finansrapport	10
9.1	Rapportering ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.....	10
9.2	Rapportering forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.....	10
9.3	Rapportering forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	11
9.4	Konstatering av avvik.....	11
9.5	Risikovurderinger	11
10.	Kvalitetssikring av finansreglement	11
	Ordliste og forklaring	13

1. Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler, midler beregnet for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva samt opptak av lån/gjeldsforvaltning. I tillegg skal det defineres hvordan avvik fra reglementet skal håndteres samt hvordan kommunedirektørens rapportering til kommunestyret skal skje.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

[Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner - Lovdata](#)

Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med vedtaksdato. Finansreglement skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instrukser som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Ullensaker kommunes finansforvaltning.

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskrift om Garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld)¹. Gjennom dette finansreglement er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje² og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

4. Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en *rimelig avkastning* samt *stabile og lave netto finansieringskostnader* for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer og tidsperspektiv. Ullensaker kommune skal ha en lav til moderat risikoprofil.

---

¹ Finansielle aktiva og passiva – Aktiva = plasseringer og passiva = gjeld. Inntil 12 måneder regnes i hovedsak som kortsiktig.

² Portefølje - Brukes om samlet mengde av verdipapirer eller lån.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Likviditet til å dekke løpende forpliktelser
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning. Ved forvaltning av ledig likviditet skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig kostnad
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko
- Spredning av risiko ved fordeling av finansielle aktiva og passiva på ulike typer plasseringer/lån/lånevilkår og utstedere/långivere

5. Generelle rammer og begrensninger

Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglementet, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, herunder også refinansieringsrisiko, jf. [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) - Lovdata](#), §14.2.

Det skal i kommunen være kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve sin finans- og gjeldsforvaltning i tråd med finansreglementet. Dette gjelder også når kommunen kjøper finans- og gjeldsforvaltningstjenester fra andre.

Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger kommunedirektøren en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

Kommunedirektøren skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.

Kommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater³. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer, og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

---

³ Derivat - En finansiell kontrakt hvor verdien avhenger av verdien til en underliggende variabel på et fremtidig tidspunkt. Priser på finansielle aktiva, råvarer osv. benyttes ofte som underliggende variabel. Opsjoner og terminkontrakter er eksempler på derivater.

5.1 Kommunedirektørens fullmakter

Det vises til kommunens delegeringsreglement vedrørende kommunedirektøren fullmakter på finansområdet.

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunedirektøren gis fullmakt til å plassere kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer⁴ med kort rentebindingstid⁵. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK). Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A eller tilsvarende kredittvurdering. Kommunens driftslikviditet skal som hovedregel plasseres i kommunens hovedbank.

Ledig likviditet, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder

6.2 Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a) Midler kan kun plasseres i norske pengemarkedsfond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning
- b) Det skal kun plasseres i fond med rentefølsomhet⁶ lavere enn 12 måneder
- c) Det skal kun plasseres i fond som investerer i rentepapirer med kreditt rating lik eller bedre enn A. I de tilfeller der det ikke foreligger rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder til å være tilsvarende minimum A. Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.

6.3 Felles plasseringsbegrensninger

- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.

---

⁴ Verdipapir - Aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrument med norsk utsteder.

⁵ Rentebindingstid - En gitt periode hvor renten er fast.

⁶ Rentefølsomhet - Sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendring på ett prosentpoeng i pengemarkedet

- Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

Gjeldsforvaltningen skal ivareta kommunens behov for finansiering av vedtatte investeringer, håndtering av videre utlån og vedlikehold av låneporteføljen. I forvaltningen av kommunens gjeld legges det opp til porteføljestyring. Det enkelte lån vil normalt ikke være knyttet opp til konkrete investeringer.

7.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid

Dersom dette skulle være aktuelt fatter kommunestyret i tillegg vedtak om å søke kommunens hovedbank om kassekreditt. Vedtaket skal minst angi:

- Maksimal kredittramme

7.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner⁷, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat⁸- og obligasjonsmarkedet⁹. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing¹⁰. Denne typen leieavtaler skal vedtas av kommunestyret selv i konkrete utbyggingsaker.

---

⁷ Finansinstitusjoner - Selskap, foretak eller annen institusjon som driver finansieringsvirksomhet, med unntak av offentlige kredittinstitusjoner og fond, verdipapirfond, verdipapirforetak. Finansinstitusjon er en samlebetegnelse for banker, finansieringsforetak og forsikringsselskaper.

⁸ Sertifikat - Et sertifikatlån er et kortsiktig lån med løpetid på inntil 12 måneder. Lån med sertifikatvilkår er begrenset til sertifikatets lengde, i motsetning til vanlige fastrentelån. Det er i prinsippet et omsettelig gjeldspapir. Det betales ikke avdrag i løpetiden og ved lånets utløp må låntaker enten nedbetale eller fornye avtalen.

⁹ Obligasjon - Standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, renteutbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringsbestemmelser, avtales ved utstedelsen av lånet.

¹⁰ Finansielle leasing er en leasingform der det er leasingtakeren som har den finansielle risiko.

7.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold. Kommunedirektøren gis fullmakt til å beslutte tidspunkt for opptak av lån innenfor den vedtatte låneramme.

7.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 3 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken), samt når finansmarkedet av helt ekstraordinære årsaker (som eksempelvis ved pandemi) ikke fungerer som normalt.

7.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Andelen rentebinding i låneporteføljen skal gjennomføres slik at kommunen totalt sett har en akseptabel renterisiko. Det innebærer at kommunens renteinntekter og rentekostnader må sees i sammenheng. Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Spredning av rentebindingsforfallene for å oppnå stabile finanskostnader.
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (WAL - Weighted Average Life¹¹) på samlet rentebærende gjeld, fratrukket lån til videreutlån og selvkostinvesteringer samt lån som mottar rentekompensasjon, skal til en hver tid være mellom 1 og 6 år.
- c) Gjeldsporteføljen fratrukket lån til videreutlån og selvkostinvesteringer samt lån som mottar rentekompensasjon skal ha en fastrenteandel mellom 20 % (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over) og 100 %.
- d) Lån til videreutlån og selvkostinvesteringer skal normalt ha flytende rente eller rentebinding inntil 12 måneder. Det åpnes allikevel for rentebinding utover 12 mnd dersom helt spesielle markedsforhold tilsier det.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk derivatene framtidige renteavtaler (FRA¹²) og rentebytteavtaler (SWAP¹³). Ved inngåelse av swap avtaler skal det normalt avholdes budrunde for å få riktige renter. Prinsippet kan når finansmarkedet av helt ekstraordinære årsaker (som eksempelvis ved pandemi) ikke fungerer som normalt. Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt tilsier at slik endring er ønskelig. Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneporteføljen. Det skal kun benyttes større banker som motpart ved slike kontrakter.

---

¹¹ Vektet gjennomsnittlig løpetid tilsvarer det engelske begrepet WAL (Weighted Average Life), som uttrykker veid gjennomsnittlig tid inntil konstantstrømmen i samtlige av lånene som inngår i porteføljen er tilbakebetalt. Dette innebærer at det er endelig forfall (og ikke tidspunktet fram til neste renteregulering eller tidspunktet for call) som skal legges til grunn ved beregningen.

¹² FRA-rente - Forward Rate Agreement. Fremtidig renteavtale. Avtale mellom to parter om å fastlåse rentesatsen på et fremtidig innlån eller utlån for en gitt periode.

¹³ FRA-rente - Forward Rate Agreement. Fremtidig renteavtale. Avtale mellom to parter om å fastlåse rentesatsen på et fremtidig innlån eller utlån for en gitt periode.

7.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for låneforfall.
- b) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- c) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.
- d) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av kommunens totale gjeldsportefølje.

8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva er midler som ikke kan regnes som ledige likvider og som kan forvaltes med lang tidshorison. Langsiktige plasseringer skal ikke ha innvirkning på kommunens betalingsevne på kort sikt. Pr i dag har Ullensaker kommune ikke langsiktige finansielle aktiva utover pensjonsmidler, men dersom en senere får midler som kan defineres som langsiktige finansielle aktiva skal disse forvaltes i tråd med retningslinjene i kapittel 8.

8.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Ullensaker kommune et godt tjenestetilbud.

8.2 Ekstern forvaltning

Kapitalforvaltningen kan forestås av eksterne forvaltere med konsesjon fra Kredittilsynet eller tilsvarende myndigheter i EØS-området.

Dersom ekstern forvaltere benyttes så skal forvalterselskapet være del av et finanskonsern med internasjonal kredittrating A eller bedre. Ved ekstern forvaltning skal kommunen være klassifisert i den kundekategori som gir best beskyttelse i lov og forskrifter. For tiden er dette «ikke-profesjonell¹⁴».

8.3 Investeringsmål

Generelt

Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- Sikkerhet
- Risikospredning
- Likviditet
- Avkastning

---

¹⁴ Ikke profesjonell medfører at forvalter har frarådingsplikt og innskrenker tilbud av fond til kun slike som kan investere i verdipapirer notert på regulert børs.

Likviditetsmål

Investeringene skal skje i børsnoterte verdipapirer med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet.

Avkastningsmål

Avkastningsmålet er å oppnå en tilstrekkelig langsiktig avkastning i forhold til målet om bevaring av kjøpekraft og utdelinger. For den enkelte aktivaklasse vil en søke å oppnå avkastning minst på høyde med den relevante markedsindeksen for aktivaklassen .

8.4 Investeringsstrategi

Porteføljeinndeling

Midlene skal plasseres i delporteføljer iht. følgende strategi:

- 40 %: aksjefond.
- 60 %: norske bankinnskudd, obligasjoner, sertifikater og pengemarkedsfond samt valutasikrede internasjonale obligasjonsfond.

Strategien angir normalposisjon som skal forsøkes etterlevd på sikt. Dersom avvikene mellom strategivektene og markedsverdivektene er større enn 10 prosentpoeng skal porteføljen rebalanseres til strategivekting.

Forventet avkastning

Kommunen skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko sett i forhold til målet for forvaltningen, og under hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Etiske kriterier i forvaltningen

En skal bestrebe seg på at plasseringene i aksjefond ikke er i strid med intensjonene i sentrale FN-konvensjoner og erklæringer på følgende områder:

- Menneskerettigheter, inklusive barnearbeid
- Arbeidstakerrettigheter
- Miljø
- Våpenproduksjon
- Korrupsjon

Dersom brudd på ovennevnte blir kjent, skal kommunen avslutte disse plasseringene snarest mulig.

8.5 Investeringsbegrensninger

Restriksjoner på investeringer i aksjefond:

- a) Andelen norske aksjer skal ikke overstige 50 %.

Restriksjoner på investeringer i rentepapirer:

- a) Rentepapirer utstedt i utenlandsk valuta skal være sikret mot norske kroner.
- b) Det skal kun plasseres i fond som investerer i rentepapirer med kreditt rating lik eller bedre enn A. I de tilfeller der det ikke foreligger rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder til å være tilsvarende minimum

BBB-. Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.

- c) Ingen enkelt utsteder, kan utgjøre mer enn 25 % av den samlede, langsiktige renteporteføljen. Rentepapirenes vektete gjennomsnittlige rentebinding skal ikke overstige 5,5 år.

Diversifisering¹⁵

Hver delportefølje skal inneholde tilstrekkelig antall papirer slik at markedeksponeringen er i overensstemmelse med benyttede referanseindekser¹⁶, og normer for god diversifisering.

9. Finansrapport

Kommunedirektøren skal i forbindelse med økonomisk rapportering, som skjer i løpet av hvert tertial, legge frem finansrapport med status for finansforvaltningen. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang rapportere til kommunestyret på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Det skal i rapporteringen til kommunestyret gis en overordnet beskrivelse og gjøres en overordnet vurdering av kommunens finansielle risiko.

9.1 Rapportering ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

For ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal finansrapporten angi følgende:

- Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner (markedsverdier)
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til sammensetning og rentebetingelser/avkastning
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

9.2 Rapportering forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

For gjeldsforvaltningen skal finansrapporten angi følgende:

- Opptak av nye lån så langt i året
- Konvertering av eldre lån så langt i året
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på de ulike typer passiva
- Løpetid for passiva og gjennomsnittlig rentebinding

---

¹⁵ Diversifisering er en måte å spre risikoen ved å investere i forskjellige markeder og aktiva som sannsynlig ikke vil gå i samme retning.

¹⁶ En indeks gjenspeiler sammensetningen og verdiutviklingen i et marked. Alle fond måles opp mot en valgt indeks, som vi kaller referanseindeksen til det enkelte fond. Hvis fondet slår sin egen referanseindeks, har forvalterne skapt meravkastning i forhold til markedet.

- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet
- Inngåtte derivatavtaler siden forrige rapportering
- Lån som forfaller og som må refinansieres innen tolv måneder

9.3 Rapportering forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

For forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva skal finansrapporten ta utgangspunkt i punkt 8.4, og angi følgende:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede langsiktige midlene
- Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks pr. aktivaklasse og samlet
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til den faktiske aktivafordelingen, endringer i risikoeksponering, vesentlige markedsendringer, samt avkastningen i forhold til markedet og målt mot kommunestyrets budsjetterte avkastning
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet
- Inngåtte FRA'er og SWAP kontrakter i siden forrige rapportering

9.4 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved neste ordinære finansrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

9.5 Risikovurderinger

Finansrapporten skal inneholde en stresstest med følgende forutsetninger:

- +1 % -poeng parallelt skift i rentekurven
- -10 % verdiendring på valuta
- -20 % verdiendring på utenlandske aksjer
- -30 % verdiendring på norske aksjer

Stresstestens samlede verdiendringer skal oppgis, og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren legge frem forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

10. Kvalitetssikring av finansreglement

Finansforskriften pålegger Kommunestyret å la uavhengig instans vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens

regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig instans vurdere rutinene for håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunedirektøren delegeres ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Ordliste og forklaring

1. Finansielle aktiva og passiva – Aktiva = plasseringer og passiva = gjeld. Inntil 12 måneder regnes i hovedsak som kortsiktig.
2. Portefølje - Brukes om samlet mengde av verdipapirer eller lån.
3. Derivat - En finansiell kontrakt hvor verdien avhenger av verdien til en underliggende variabel på et fremtidig tidspunkt. Priser på finansielle aktiva, råvarer osv. benyttes ofte som underliggende variabel. Opsjoner og terminkontrakter er eksempler på derivater.
4. Verdipapir - Aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrument med norsk utsteder.
5. Rentebindingstid – En gitt periode hvor renten er fast.
6. BBB- - Moderat kredittrisiko. I denne kategorien er låntaker mer utsatt for ugunstige utviklingstrekk i økonomien enn A-ratingen. AAA er den beste ratingen, der risikoen anses som nærmest ikke-eksisterende. Norge er rangert som AAA.
7. Rentefølsomhet – Sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendring på ett prosentpoeng i pengemarkedet
8. Finansinstitusjoner - Selskap, foretak eller annen institusjon som driver finansieringsvirksomhet, med unntak av offentlige kredittinstitusjoner og fond, verdipapirfond, verdipapirforetak. Finansinstitusjon er en samlebetegnelse for banker, finansieringsforetak og forsikringsselskaper.
9. Sertifikat - Et sertifikatlån er et kortsiktig lån med løpetid på inntil 12 måneder. Lån med sertifikatvilkår er begrenset til sertifikatets lengde, i motsetning til vanlige fastrentelån. Det er i prinsippet et omsettelig gjeldspapir. Det betales ikke avdrag i løpetiden og ved lånets utløp må låntaker enten nedbetale eller fornye avtalen.
10. Obligasjon - Standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, renteutbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringsbestemmelser, avtales ved utstedelsen av lånet.
11. Finansielle leasing er en leasingform der det er leasingtakeren som har den finansielle risiko.
12. Vektet gjennomsnittlig løpetid tilsvarer det engelske begrepet WAL (Weighted Average Life), som uttrykker veid gjennomsnittlig tid inntil konstantstrømmen i samtlige av lånene som inngår i porteføljen er tilbakebetalt. Dette innebærer at det er endelig forfall (og ikke tidspunktet fram til neste renteregulering eller tidspunktet for call) som skal legges til grunn ved beregningen.
13. FRA-rente - Forward Rate Agreement. Fremtidig renteavtale. Avtale mellom to parter om å fastlåse rentesatsen på et fremtidig innlån eller utlån for en gitt periode.
14. FRA-rente - Forward Rate Agreement. Fremtidig renteavtale. Avtale mellom to parter om å fastlåse rentesatsen på et fremtidig innlån eller utlån for en gitt periode.
15. Ikke profesjonell medfører at forvalter har frarådingsplikt og innskrenker tilbud av fond til kun slike som kan investere i verdipapirer notert på regulert børs.
16. Diversifisering er en måte å spre risikoen ved å investere i forskjellige markeder og aktiva som sannsynlig ikke vil gå i samme retning.
17. En indeks gjenspeiler sammensetningen og verdiutviklingen i et marked. Alle fond måles opp mot en valgt indeks, som vi kaller referanseindeksen til det enkelte fond. Hvis fondet slår sin egen referanseindeks, har forvalterne skapt meravkastning i forhold til markedet.